

Marit Figenschou blir 60 prosent uføretrygdet etter en kreftsykdom. Hun setter seg som mål å bestige verdens høyeste fjelltopper, men innser at det aller mest krevende er den indre reisen.

Terje Borg

Gry Espedal

Ellen Kjos-Kendall

Sterke når det gjelder

MER ENN JOB BEN

Av **LISA WADE**

Lisa Wade er konsulent og skribent.
E-post: lisa@wade.no

Sommeren 2011 viste oss – midt i alt det fæle – at mennesker kan mobilisere uante ressurser når det røyner på.

To bøker som er kommet ut i høst viser det samme. Mette Grøholdt og Marit Figenschou har skrevet hver sin bok om hva som skjer når du lever et liv i alminnelig turbofart – og blir syk. Det er to sterke, spennende damer, som innser at livet er endret for alltid, men som lærer seg å akseptere det og finne nytt liv og ny mening med den skadede kroppen.

For Marit Figenschou var det selve grunnmuren i livet som holdt på å rase ut da hun ble 60 prosent uføretrygdet etter kreftsykdommen. Marit, med krevende jobb i næringslivet og tett kalender, må gjennom jungiansk analyse og tøffe fjelltureturer for å finne et nytt ståsted. Hun setter seg mål hun slett ikke er sikker på å nå – å bestige verdens høyeste fjelltopper. Under forberedelsene til den første toppen, Aconcagua i Sør-Amerika på 6962 meter over havet, får Marit diagnosen leddgikt. Takket være en klok lege, gode turkamerater, men mest av alt Marits egen sterke vilje når hun toppen av Aconagua, Kili-manjaro (5895 moh), Elbrus i Kaukasus (5642 moh.), Denali i Alaska (6194 moh), Mount Vinson i Antarktis og mange flere.

Det er morgener hun våkner med så stive fingre at hun ikke klarer å knyte igjen soveposen på egenhånd, og steder det er så kaldt at det ikke er mulig å sette sprøyter med medisin. Hun

gjennomfører uansett. Men det er på den siste, store turen - til Sydpolen - at hun innser at dette egentlig ikke er noen bragd. Det er andre ting i livet som har krevd langt mer mot og innsats og som hun har mye større grunn til å være stolt av: Den hardt tilkjempete erkjennelsen av at den beste utsikten finner du hvor som helst – bare du har en kjerne i deg selv – og så jobbe hardt for å finne denne kjernen. Den vanskeligste turen var den indre reisen; fra følelsen av tap og uendelig tristhet til stille forståelse av at livet er i endring, døden er en del av den, kroppen er forandret, men Marit er seg selv. Endelig.

Døden står også sentralt i boken til Mette Grøholdt. Hun gir den en egen stemme fra hun får kreftdiagnosen som 42-åring og blir livredd for å dø fra sine tre barn, til hun fem år etter forsoner seg med at døden er en del av livet. Boken heter *Berørt. En overlevers beretning*, og det er det virkelige. Mette Grøholdts sykdomshistorie, som vi får i detalj, er usedvanlig tøff. 16 sammenhengende uker på Radiumhospitalet er bare en av mange seige etapper. Men Mette Grøholdt er en maratonløper på sitt vis; blir syk, gjennomfører behandling, begynner å jobbe, blir syk igjen, mer behandling, jobber, begynner å male, må opereres, syk lenge, overlever, begynner på malerskole, tøffe ettervirkninger, har utstilling og vinner en konkurranse i Aftenposten med kronikken «De stumme plagene». Først handler det om å overleve. Så handler det om å akseptere et liv veldig ulikt det hun hadde – og innse at det også har gleder og en verdi.

Mettes bok er poetisk midt i alle det grufulle. Det er også en vakker og sterk beretning om hvordan venner og familie; ektemann, barn, mor, far og søsken, møter alvorlig sykdom og klarer å hjelpe hverandre gjennom det. Derfor sitter vi

«Den vanskeligste turen var den indre reisen; fra følelsen av tap og uendelig tristhet til stille forståelse av at livet er i endring»

Mette Grøholdt har skrevet en vakker og sterk beretning om å gjennomleve livmorhalskreft.

igjen med et bilde av at dette er like mye en bok om kjærlighet og samhold som om sykdom.

Både Marit og Mette har gjennom sykdommen funnet en innvendig styrke de ikke visste de hadde. Ungdommene og hjelperne på Utøya mobiliserte et mot og en omsorg som var intet mindre enn imponerende. Er det slik vi mennesker er – at vi har et reserveaggregat langt der inne for å holde ut og gå videre – når det virkelig røyner på?

Jeg vet ikke. Men som leser ble jeg berørt av begge disse bøkene, av to kloke, sterke og utholdende damer, og konkluderer for meg selv: Visst er det en bragd!

Marit Figenschou: *Til Sydpolen – Ingen bragd* (Heltsykt forlag)

Mette Grøholdt: *Berørt – En overlevers beretning* (Gyldendal forlag)

Steinar Hopland

Jan Spurkeland